

NOTA 2023F97
Rijmenam - Boortmeerbeeksebaan

DEEL II – PROGRAMMA VAN MAATREGELEN



ATELIER ILSE ROOVERS
ARCHEOLOGISCHE STUDIES
RAPPORT 89

Atelier Ilse Roovers
G&R bv
Bergstraat 39
2861 Onze-Lieve-Vrouw-Waver
0495 / 88 72 88

© Atelier Ilse Roovers

ROOVERS I. & COSYNS P., Nota landschappelijk bodemonderzoek Rijmenam Boortmeerbeeksebaan, *Archeologische studies* 89, 2023.

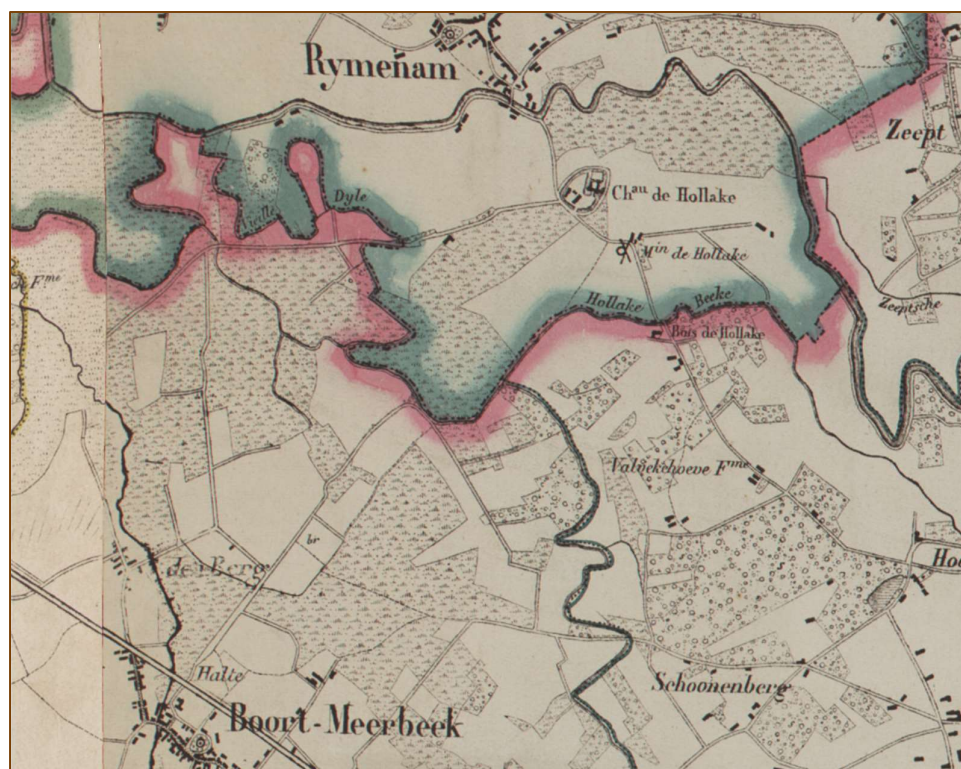
Illustratie voorblad: detail uit de historische topografische kaart van 1873 bron: cartesius)

Op de teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Gelieve mij de wens om gebruik te maken van de teksten of illustraties schriftelijk over te maken. Deze uitgave mag niet zonder bronvermelding worden veeleelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt. Gegevens worden niet gedeeld met derden zonder uitdrukkelijke toestemming van de opdrachtgevers of initiatiefnemers. Atelier Ilse Roovers aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek

NOTA 2023F97

Rijmenam - Boortmeerbeeksebaan

DEEL II – PROGRAMMA VAN MAATREGELEN



Ilse Roovers & Peter Cosyns

Onze-Lieve-Vrouw-Waver
2023

Inhoudstafel

DEEL II : PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1.	INLEIDING	5
1.1	Administratieve fiche	5
1.2	Aanleiding vervolgonderzoek.....	6
2.	BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN.....	7
3.	ADVIES	8
4.	BIBLIOGRAFIE	9

1. INLEIDING

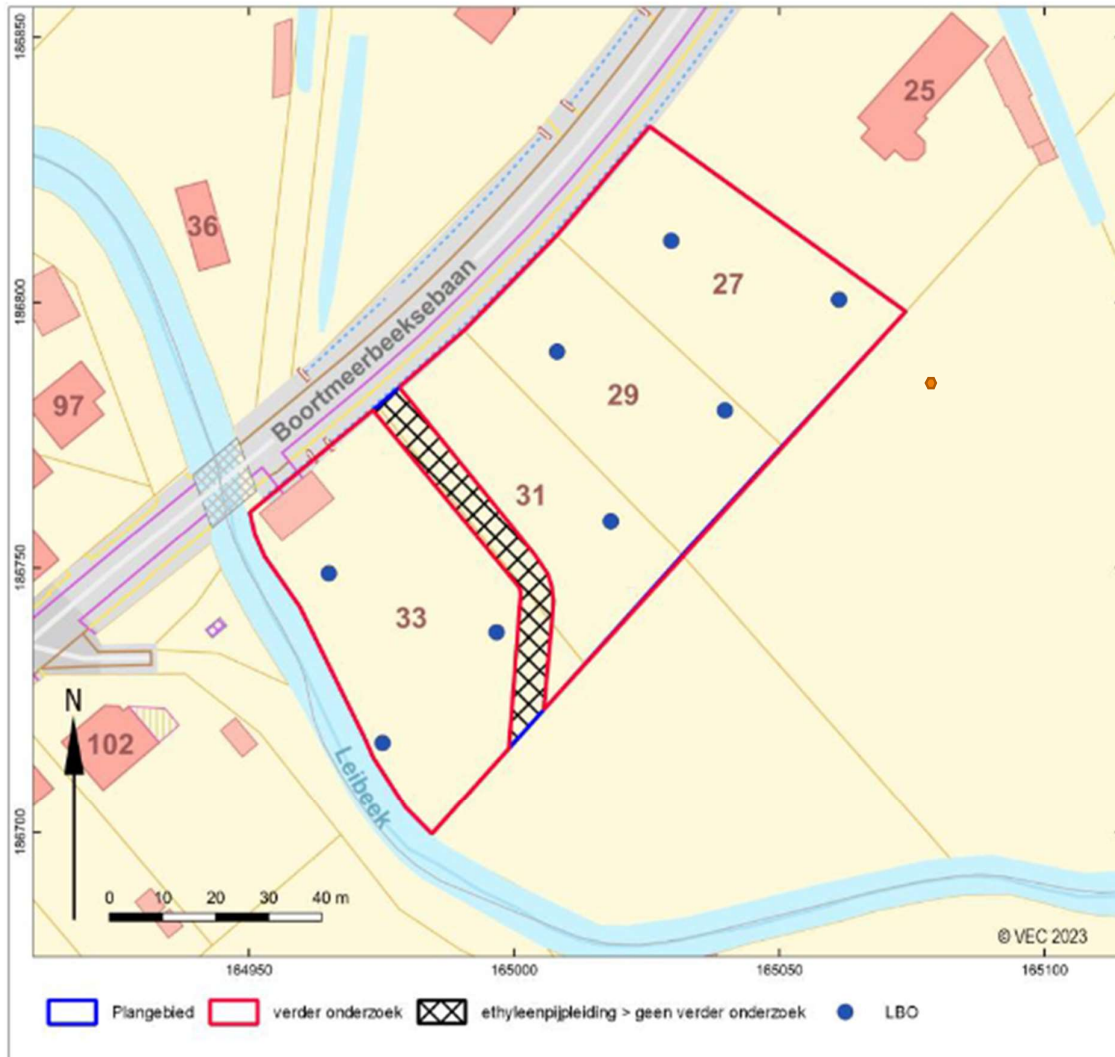
1.1 Administratieve fiche

Project	Nota Landschappelijk bodemonderzoek Rijmenam-Boortmeerbeeksebaan	
Projectcode	2023F97	
Oppervlakte terrein	ca. 7.340 m2	
Geplande ingreep	Verkaveling van gronden	
Wetgeving	De wetgeving met betrekking tot de archeologie: het onroerend erfgoed decreet van 12 juli 2013 en het onroerend erfgoed besluit van 16 mei 2014, die voor archeologie in werking traden op 1 juni 2016, gewijzigd op 18 juli 2017 en met terugwerkende kracht toepasbaar vanaf 1 juni 2017.	
Gemeente	Bonheiden	
Provincie	Antwerpen	
Deelgemeente	Rijmenam	
Provincie	Antwerpen	
Kadastrale gegevens	Bonheiden, 2 AFD/Rijmenam, SECTIE C, 432D, 432E, 432F, 432G	
Bounding Box	X	Y
	164930	186837
	165076	186701
Autorisatie/uitvoerder	Ilse Roovers OE/ERK/Archeoloog/2019/00032 Assistent aardkundige	
Uitvoerders	Ilse Roovers en Peter Cosyns	
Onderzoekstermijn	Juni 2023	
Trefwoorden	Nota, landschappelijk bodemonderzoek, Rijmenam.	

1.2 Aanleiding vervolgonderzoek

In het kader van een aanvraag voor een **omgevingsvergunning voor de verkaveling van gronden** aan de Boortmeerbeeksebaan 27-33 te Bonheiden werd door het Vlaams Erfgoed Centrum archeologienota 2020D34 opgesteld. Het agentschap Onroerend Erfgoed nam akte op 03-05-2023: raadpleegbaar op <https://loket.onroenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/25826>

In de archeologienota werd een **verdergezet vooronderzoek** geadviseerd bestaande uit een landschappelijk bodemonderzoek in een eerste fase, eventueel gevolgd door een onderzoek naar steentijdvindplaatsen in een tweede fase en een proefsleuvenonderzoek in een derde fase (figuur 1).



Figuur 1: Eerste fase van het vervolgonderzoek: voorstel voor de landschappelijke boringen uit archeologienota 2020D34 (bron: ALUWE 2023, PvM p. 10)

2. BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN

Op de volgende onderzoeksvragen werd tijdens het landschappelijk booronderzoek een antwoord geformuleerd. onderzoeksvragen zoals ze werden geformuleerd in de archeologienota 2020D34¹. We citeren uit het Programma van Maatregelen:

- *Wat is de geo(morfo)logische en bodemkundige opbouw van de ondergrond in het plangebied?*
- *In hoeverre is deze opbouw nog intact?*
- *Bevinden zich archeologisch relevante afzettingen in het plangebied?*
- *Zo ja, op welke diepte ten opzichte van het maaiveld en de TAW?*
- *Alhoewel niet het doel van een landschappelijk booronderzoek, zijn er desondanks toch archeologische indicatoren aangetroffen?*
Zo ja:
 - *Op welke diepte ten opzichte van het maaiveld en de TAW zijn deze archeologische indicatoren aangetroffen?*
 - *Wat is de horizontaal ruimtelijke spreiding van deze archeologische indicatoren?*
 - *Wat is de aard en ouderdom van deze indicatoren?*
- *Uit de bureaustudie kwam een verwachting op artefactensites uit de steentijd naar voren. Kan deze verwachting op basis van het landschappelijk booronderzoek gehandhaafd blijven, of dient deze te worden bijgesteld?*
- *Uit de bureaustudie kwam een verwachting op sporensites vanaf het neolithicum naar voren. Kan deze verwachting op basis van het landschappelijk booronderzoek gehandhaafd blijven, of dient deze te worden bijgesteld?*
- *In hoeverre worden de (mogelijk aanwezige) archeologische waarden bedreigd door toekomstige planontwikkeling?*

De resultaten van het landschappelijk booronderzoek worden besproken in deel I, Hoofdstuk 2, punt 2.3, p. 25.

¹ ALUWE 2023, PvM, p. 9.

3. ADVIES

Het landschappelijk bodemonderzoek toont aan dat het bodemprofiel antropogeen is geroerd ter hoogte van de **ophoging**, waarbij de **verstoring gaat tot in de top van de C-horizont**. Ook in de **westelijke hoek** van het terrein, waar geen ophogingen plaatsvonden, is de bodem **antropogeen geroerd** door recente bodemverstorende activiteiten. De verstoring reikt tot in de top van de C-horizont op 40 tot 45 cm -mv. De verstoring reikt tot in de top van de C-horizont op 40 tot 45 cm -mv. We voegen hieraan toe er in de westelijke zone een ethyleenpijpleiding loopt waarvan de bodemverstoring dieper reikt, omdat de vervoerleidingen op ten minste 0,80 cm -mv liggen. In een zone van 5 m aan weerszijden van de leiding mag niet gegraven worden.² De **Edp bodem** die hier gekarteerd werd, is **niet meer intact bewaard gebleven**.

De onderzoeksresultaten uit het landschappelijk bodemonderzoek tonen aan dat een archeologisch vervolgonderzoek naar steentijdsites of sporensites binnen dit onderzoeksgebied niet meer relevant is. De antropogene bodemverstoringen zullen geen kenniswinst meer mogelijk maken. Indien er nog dieperliggende sporen aanwezig zouden zijn, is het niet meer mogelijk om ze in hun context te interpreteren. Het is dan ook niet nuttig om nog bijkomende onderzoeksvragen te formuleren.

We adviseren de **vrijgave van het onderzoeksgebied** en een vrijstelling van verdergezet archeologisch onderzoek. We stellen dan ook **geen programma van maatregelen** op.

We adviseren om het **onderzoeksgebied** aan te duiden als een **GGA** of zone waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt. De GGA-zone geldt niet voor de achterliggende wei die uit de verkaveling wordt gesloten.

² Zie [Koninklijk besluit van 19 maart 2017](#) betreffende de veiligheidsmaatregelen inzake de oprichting en de exploitatie van installaties voor vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen, BS 3 april 2017.

4. BIBLIOGRAFIE

Agentschap Onroerend Erfgoed 2019: Code van Goede Praktijk voor de uitvoering en rapportage over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren, versie 4, Brussel.

ALUWE K. & VAN MIERLO T. 2023, Boortmeerbeeksebaan 27-33 Bonheiden, *VEC Nota 730*, Geel.
<https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/25826>



ATELIER ILSE ROOVERS
ARCHEOLOGISCHE STUDIES